

Participatie, het nieuwe toverwoord?

Achtergrond CNV Hout en Bouw maakt zich op voor 'participatietop' met kabinet

Was het motto van een aantal jaren terug 'werk, werk en nog eens werk', op het moment is het 'werknemers, werknemers en nog meer werknemers'. Nu het economisch beter gaat, lijken de werknemers niet aan te slepen. Kabinet Balkenende IV wil honderd dagen na zijn aantreden met werkgevers en vakbonden een 'participatietop' beleggen: plannen vastleggen, om zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen.

"In de sectoren waar CNV Hout en Bouw actief is, wordt het lastiger nieuwe werknemers te vinden", vertelt Arend van Wijngaarden, voorzitter CNV Hout en Bouw. "Het aantal jongeren dat een baan in de techniek kiest, is drastisch verminderd. Een flink deel van de nieuwe instroom in de bedrijfstak bouw houdt het bovendien binnen vijf jaar alweer voor gezien. Dit is ook nog eens zonde van het geld dat in hun vakopleiding is geïnvesteerd."

Daarnaast, weet Van Wijngaarden, zijn in onze grootste bedrijfstak, de bouwnijverheid nauwelijks vrouwen aan het werk. "En dan gaat het niet alleen om traditionele mannenberoepen zoals timmerman of metselaar,

maar ook om functies als werkvoorbereider, tekenaar, enzovoorts. Allochtonen zie je ook nog nauwelijks op de bouw. Ouderen en gedeeltelijk arbeidsgeschikten zoeken tevergeefs werk in onze sectoren, als ze eenmaal buiten het arbeidsproces zijn geraakt. Terwijl juist de uitval van werknemers als gevolg van fysiek zware arbeid erg groot is."

Nu het economisch goed gaat, zou er voor de groepen die langs de kant staan een fikse extra inspanning geleverd moeten worden om hen aan het werk te helpen. Van Wijngaarden: "Om onze verantwoordelijkheid voor mensen met een vlekje of een stempel te nemen, en om het probleem van het gebrek aan werknemers op te lossen."

De problemen in de sector zijn CNV Hout en Bouw een doorn in het oog. De bond wil de knelpunten aanpakken, door:

1. De instroom in het onderwijs te vergroten, en uitstroom van jongere werknemers te verkleinen;
- 2.1. Nieuwe banen te creëren voor langdurig werklozen;
- 3.1. Imago van de bouw te vergroten, zodat meer vrouwen en allochtonen toetreden.

1 - Instroom vergroten

De bouw heeft grote behoefte aan instroom van jongere werknemers. Van VMBO- tot universitair niveau. CNV Hout en Bouw stelt daarom voor om al op basisscholen jongeren enthousiast te maken voor de bouw. Bijvoorbeeld door excursies bij bedrijven te organiseren. Bedrijven moeten worden gemotiveerd om vroegtijdige schoolverlaters een vakopleiding met baangarantie aan te bieden. Een ander voorstel is bijzondere 'leermeesters' aan te stellen om allochtonen die voor de bouw hebben gekozen, te coachen.

Tegelijkertijd moet de uitstroom van leerlingen uit het onderwijs worden verkleind. De bouwsector investeert veel in opleidingen, maar binnen korte tijd blijken grote groepen leerlingen uit te stromen. Het onderwijs moet beter aansluiten op de arbeidsmarkt. CNV Hout en Bouw is van mening, dat het kabinet meer moet investeren in praktijkgerichte opleidingen en in de vakbekwaamheid van docenten.

Werknemers zouden volgens CNV Hout en Bouw gebruik moeten kunnen maken van het EVC-traject (Eerder Verworven Competenties). Dit is een regeling waarbij werknemers die geen diploma's hebben - maar wel werkervaring - alsnog een diploma kunnen halen. Op basis van eerder verworven kennis en ervaring (competenties) wordt gekeken welk niveau een werk-

Bedrijven moeten worden gemotiveerd om vroegtijdige schoolverlaters een vakopleiding met baangarantie aan te bieden. (Foto: Marcel Minnée)

nemer heeft. Dat is ook goed voor mensen die vanuit andere sectoren in de bouw willen werken.

2 - Nieuwe banen voor (langdurig) werklozen

Wanneer oudere werknemers (45-plussers) hun baan verliezen, blijven ze langer zonder werk zitten dan hun jongere collega's. Een werkgever kan gedeeltelijk arbeidsongeschikten (voor 35 procent of lager) soms zelfs helemaal geen baan aanbieden.

Volgens Van Wijngaarden zou de vierdaagse werkweek die in de bouw mogelijk is, ook in andere sectoren mogelijk gemaakt moeten worden. "Metselaar of loodgieter, timmerlieden of gasfitters, ze hebben er allemaal mee te maken. Ze zouden ook drie dagen moeten kunnen werken en twee dagen een jongere werknemer kunnen begeleiden, die nieuw in de bedrijfstak is. Wellicht is die oudere in staat om zijn kennis, kunde en liefde voor het vak op die jongere (allochtoon) over te brengen, zodat die ook niet weer binnen vijf jaar vertrekt."

3 - Imago bouw vergroten voor vrouwen, jongeren en allochtonen

"De bouw moet een ander imago krijgen. Van zwaar en vuil, naar uitdagend en vernieuwend", vindt Van Wijngaarden. "Technische beroepen worden door veel jongeren niet als erg 'sexy' ervaren. Werken in het kantoor, en met name met de computer, is erg in trek. En dat denkt men niet in de bouw of aanverwante sectoren te vinden. In de praktijk zijn er natuurlijk talrijke functies, bijvoorbeeld op designafdelingen waar de computer niet meer is weg te denken."

"Naast de standaard tv-beelden of krantenfoto's van

door de modder ploeterende, bierdrinkende, shagjes rokende bouwvakkers, moeten er ook beelden komen van vlot geklede jonge mannen en vrouwen, die enthousiast vertellen over hun bijdrage aan het ontwerp van dat schitterende gebouw, die lange tunnel of die mooie woonwijk. Dan komt er misschien wel meer instroom, niet alleen van jongeren, maar ook bijvoorbeeld van vrouwen. Want hoewel er in het (technisch) hoger onderwijs ook heel veel vrouwen studeren, gaan de meesten niet naar een aannemer, maar naar een projectontwikkelaar of woningcorporatie."

Verder is nader onderzoek nodig naar de vraag waarom vrouwen met een HBO- of universitaire opleiding zo weinig instromen. Bovendien moet onder allochtonen en onder werknemers/werkgevers in de bouw de beeldvorming over en weer worden onderzocht. Maar belangrijker is de vraag: hoe kan de bouwsector nieuwe Nederlanders beter bereiken? Waarom lukt het andere sectoren wel om bepaalde groepen allochtonen te werven en te behouden en de bouw niet?

Al met al is er nog veel te doen in de participatietop. Van Wijngaarden benadrukt: "Wij zijn bereid om er 100 procent voor te gaan." **Arno Hagemans** *

BONAFIDE UITZENDBUREAUS

CNV Hout en Bouw wil dat alleen gecertificeerde uitzendbureaus in de bouwsector mogen werken. Vooral over buitenlandse uitzendbureaus wordt de betrouwbaarheid vaak in twijfel getrokken. Hetzelfde geldt voor de kwaliteit van buitenlandse uitzendkrachten. Er moet daarom volgens CNV Hout en Bouw een opleiding komen voor buitenlandse werknemers over goed, veilig en gezond werken.

Om meer allochtonen in de sector te laten stromen, stelt CNV Hout en Bouw voor om bijzondere 'leermeesters' aan te stellen, die deze werknemers coachen. (Foto: Marcel Minnée)